

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Самостійна робота студентів

ТЕМА 1. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО ЯК НАУКА

1. Система знань про літературу:

- сутність літературознавства;
- структура літературознавства;
- фахова мова літературознавства;
- літературознавство серед інших наук.

Запитання. Завдання.

1. Охарактеризуйте структуру літературознавства.
2. Чи може бути висвітлення історії літератури об'єктивним?
3. До якого способу мислення належить теорія літератури?
4. Як ви розцінюєте стан сучасної літературної критики?
5. Дайте визначення поняттю «літературознавчий термін».
6. Як оволодіти «мовою літературознавства»?
7. У чому виявляється зв'язок літературознавства і лінгвістики?
8. Яка роль історичних знань в опануванні науки про літературу?
9. Чому літературознавець має знати психологію?
10. Чи можна назвати літературознавство філософією літератури?

2. Історія літературознавства:

- особливості розвитку зарубіжного літературознавства;
- історичні тенденції українського літературознавства.

Запитання. Завдання.

1. Як мислиться мовлене і написане Слово у Біблії?
2. Порівняйте естетичні концепції Платона й Арістотеля.
3. Що середньовічна естетика вважала джерелом краси?
4. Як філософія Нового часу вплинула на зміни в уявленнях про літературу?
5. Охарактеризуйте підходи до тлумачення літературної творчості, які поширились у ХХ ст.
6. У яких формах побутувала літературознавча думка у давній період розвитку української літератури?
7. Як еволюціонували літературознавчі погляди Івана Франка?
8. Охарактеризуйте праці сучасних українських літературознавців, з якими ви ознайомлені.
9. Визначте роль зарубіжного літературознавства у теперішній переорієнтації української науки про літературу.

3. Наукові методи і школи в літературознавстві:

- міфологічна школа;
- біографічний метод;
- філологічний метод;
- культурно-історична школа;
- психологічна школа;
- компаративістика;
- феноменологія;
- літературна герменевтика;
- рецептивна естетика;
- структуралізм і семіотика;
- постколоніальна критика.

Запитання. Завдання.

1. Визначте основні наукові засади міфологічної школи.
2. Чи не застарів біографічний метод для використання у сучасних літературознавчих студіях?
3. У чому виявляється обмеженість філологічного методу?
4. Як співвідноситься культурно-історичний метод із сучасною культурологією?
5. Подайте психоаналітичну інтерпретацію вірша «Мені тринадцятий минало» Т. Шевченка.
6. Як можна застосувати компаративістику до віршування? Покажіть це на прикладах віршових розмірів і строфіки.
7. Чим схожі психоаналіз і феноменологія?
8. Сформулюйте основні завдання герменевтики.
9. Що таке «горизонт сподіваного» у сприйманні літературного твору?
10. Як пов'язані між собою структуралізм і семіотика?
11. Чим зумовлена актуальність постколоніальної критики в сучасному українському літературознавстві?

ТЕМА 2. ХУДОЖНЯ СПЕЦИФІКА ЛІТЕРАТУРИ

1. Література як мистецтво слова:

- об'єкт зображення в літературі;
- критерії художності;
- образність у літературі;
- образний лад літературного твору;
- емоційна виразність літературного твору;
- умовність художнього твору;
- функції літератури: естетична функція літератури; гедоністична функція літератури.

Запитання. Завдання

1. Чому література належить до універсальних видів мистецтва?
2. Коли слово перетворюється на образ?
3. Поясніть вислів: «Література — це віртуальна дійсність».
4. З'ясуйте образний лад вірша «Стояла я і слухала весну» Лесі Українки.
5. Чим зумовлена емоційність художньої мови твору?
6. Порівняйте об'єкт літературного зображення в реалізмі та модернізмі.
7. Що таке умовність мистецтва слова?
8. У чому ви вбачаєте призначення літератури?
9. Яке ви ставитеся до «масової» літератури? 10. Яка функція літератури пріоритетна в сучасному суспільстві?

2. Література та інші види мистецтва:

- література і живопис;
- література і музика;
- література і театр;
- література і кіно.

Запитання. Завдання

1. Охарактеризуйте синкретичне мистецтво архаїчної доби.
2. Які існують художні форми перекодування літературних творів на мову живопису?
3. У чому полягає схожість між віршуванням і музикою?
4. Коли зароджується словесна творчість, призначена для гри?
5. Назвіть літературні твори, за якими були написані сценарії для кінофільмів.
6. Що таке перформенс? Які види мистецтва він поєднує?
7. Чи є приклади зв'язку літератури із хореографією?

3. Сприймання художнього твору:

- проблема адекватності сприймання художнього твору;
- художня комунікація;
- емоційна природа сприймання художнього твору;
- співпереживання;
- потрясіння;
- катарсис;
- співтворчість читача.

Запитання. Завдання

1. Чим відрізняється художній світ від реальної дійсності?
2. Що означає сприймати літературу як літературу?
3. Що робить мову художньою інформацією?
4. Звідки беруться емоції в літературному слові?
5. Поясніть психологічний підтекст співпереживання у процесі сприймання художнього твору

6. Пригадайте і розкажіть про літературний твір, який справив на вас сильне емоційне враження.
7. Чи має література лікувальні властивості?
8. Який зміст вкладають у поняття «катарсису» сучасні науковці?
9. Наведіть приклади «надміру емоцій» у літературному творі.
10. Яка роль уяви, фантазії, асоціацій читача у сприйманні художнього твору?

4. Художній образ в літературі:

- образ як художнє узагальнення;
- образи-персонажі;
- поетичні образи;
- домисел і вимисел у структурі образу;
- традиційні образи і стереотипи;
- система художніх образів.

Запитання. Завдання

1. Визначте в образі «Затишно дітям в пазусі казок» (Ліна Костенко) абстрактне і конкретне, загальне й одиничне, раціональне й емоційне, об'єктивне і суб'єктивне.
2. Наведіть приклади пластичних і непластичних образів.
3. Що таке «прообраз», «прототип»?
4. На конкретному літературному прикладі покажіть структуру образу-персонажа.
5. Які класифікації поетичних образів можливі ще, крім наведених у посібнику?
6. Які конкретно-чуттєві образи переважають у поезії?
7. Чи доцільні з погляду «художньої правди», «правди факту» домисел і вимисел у літературному творі?
8. Які традиційні образи вам траплялись у творах сучасних авторів?
9. Чи можливо уникнути літературних стереотипів у творчості?
10. Продемонструйте систему образів на конкретному прикладі літературного твору.

ТЕМА 3. ПОЕТИКА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

1. Зміст і форма літературного твору:

- тема літературного твору;
- мотив літературного твору;
- фабула літературного твору;
- сюжет і способи його побудови;
- композиція літературного твору;
- хронотоп.

2. Літературні роди і жанри:

- сутність і генеза літературних родів;
- міжродові форми;
- літературні жанри;
- епічні жанри;
- ліричні жанри;
- драматичні жанри;
- жанрова система.

Запитання. Завдання

1. Поясніть, що таке архаїчне синкретичне мистецтво.
2. Як сформувалася ритмічна словесна творчість?
3. Назвіть джерела епічної творчості.
4. Що лежить в основі формування драматичного мистецтва?
5. Наведіть приклади міжродових літературних творів.
6. Який із ліричних жанрів найпоширеніший у сучасній літературі?
7. У чому полягає відмінність між поезією і прозою?
8. Яким літературним родам і жанрам приділено найбільше уваги у «Поетиці» Арістотеля?
9. Охарактеризуйте сучасну жанрову систему в українській літературі.

3. Художня мова літератури:

- розмовна, літературна і художня мова;
- лексика художньої мови;
- переносне значення слова (тропіка);
- художня стилістика (риторика);
- звукова організація мови (фоніка).

Запитання. Завдання

1. Чи може бути розмовна мова компонентом літературної?
2. Які художні функції відіграють у літературному тексті синоніми й антоніми?
3. Наведіть приклади архаїзмів, історизмів у поезії Т. Шевченка.
4. Як ви ставитеся до використання у літературних творах ненормативної лексики? Чи сприяє це художньому вираженню?
5. Поміркуйте над питанням, коли і за яких умов виникло метафоричне мовлення.
6. Доберіть назви літературних творів, які виражають зміст за допомогою символів.
7. З'ясуйте зміст алегорії у байці Л. Глібова «Вовк та Ягня».
8. Який стилістичний засіб сприяє пишномовності в літературному творі? 9. Які за жанром твори вимагають використання у них риторичних фігур? 10. Чи творять фонетичні засоби поетичні образи?

4. Основи віршування:

- походження віршування;
- системи віршування;
- римування;
- строфа та її види;
- нетрадиційні форми у поезії.

5. Основи наратології:

- сутність і основні поняття наратології;
- аристотелівське розуміння оповіді;
- структура оповіді за Володимиром Проппом;
- оповідний дискурс Жерара Женетта;
- «п'ять кодів» для репродукції оповідей Р. Барта;
- синтаксично-парадигматична модель оповіді;
- генеративна модель оповіді типу «тема – текст».

Запитання. Завдання

1. Охарактеризуйте структуру оповіді (за В. Проппом) у казці «Івасик-Телесик».
2. Наведіть приклади фокалізованої оповіді.
3. Який тип оповідача (імпліцитний чи експліцитний) у повісті «Микола Джеря» І. Нечуя-Левицького?
4. З'ясуйте, у чому полягає суть культурного коду для репродукції оповіді (за Р Бартом).
5. З якою метою з'ясовують синтаксично-парадигматичні особливості оповіді?
6. Застосуйте генеративну модель оповіді в народній казці «Рукавичка». 7. Який тип наратора наявний у новелі «Я (Романтика)» М. Хвильового?

ТЕМА 4. ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ

1. Концепти творчості:

- творчість як спосіб самовираження;
- творчість як пізнання (самопізнання);
- творчість як змагання (суперництво);
- творчість як воля до влади;
- творчість як витіснення психічних комплексів;
- творчість як насолода (гедонізм);
- творчість як втеча від дійсності.

2. Художній талант

3. Народження творчого задуму

4. Творче натхнення

5. Робота письменника над твором

Запитання. Завдання

1. До названих у розділі концептів літературної творчості додайте свої міркування на цю тему.
2. Що головне в літературній творчості: психологія чи соціалізація особистості?
3. З'ясуйте відмінності між поняттями «творчі здібності» і «художній талант».
4. Від яких чинників залежить розвиток творчих здібностей?
5. Чи може народитися творчий задум без попередньої «роботи» почуттів і думок?
6. Що впливає на реалізацію творчого задуму?
7. Поясніть психологічну природу творчого натхнення.
8. Чи можливе написання літературного твору без натхнення?
9. Чим можна пояснити звички письменників у процесі творчої роботи?
10. Що сприяє стабільності у творчій роботі?

ТЕМА 5. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

1. Літературні типи творчості:

- античний міфологізм;
- середньовічний символізм та алегоризм;
- бароко;
- класицизм;
- сентименталізм;
- романтизм;
- реалізм.

Запитання. Завдання

1. Які античні міфи найчастіше художньо оброблялися в українській літературі?
2. Пригадайте назви середньовічних українських творів, які мають символічне або алегоричне значення.
3. Чому бароко звернулося до психологічної сфери людської особистості? 4. Чому в українській літературі не розвинувся класицизм?
5. Виокреміть ознаки сентименталізму у повісті «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка.
6. Визначте витоки сентименталізму в українській літературі.
7. Чому Тарас Шевченко розпочав свою творчість як поет-романтик?
8. Охарактеризуйте реалізм як тип творчості.
9. Соціалістичний реалізм — закономірне чи випадкове явище?

2. Літературний стиль і стильові різновиди:

- типологія літературного стилю;
- індивідуальний стиль письменника;
- стильові різновиди.

Запитання. Завдання

1. Охарактеризуйте структуру стилю.
2. Якими чинниками зумовлений індивідуальний стиль письменника?
3. У вірші «Мені тринадцятий минало...» Т. Шевченка визначте ознаки індивідуального стилю.
4. Як залежить індивідуальний стиль письменника від його типу сприйняття дійсності?
5. До якого стильового різновиду можна зарахувати роман «Жовтий князь» В. Барки?
6. У чому відмінність між модернізмом та авангардизмом?
7. Визначте характерні ознаки постмодернізму в сучасній прозі.

3. Закономірності та парадокси літературного буття:

- традиції і новаторство;
- художнє вдосконалення;
- типи літературних зв'язків;
- парадокси літературного процесу.

Запитання. Завдання

1. З'ясуйте взаємозв'язок традицій і новаторства в «Енеїді» І. Котляревського.
2. У чому полягає відмінність між впливами і запозиченнями?
3. Чим зумовлені парадокси в літературному процесі?
4. Чи існує у літературному розвитку прогрес?
5. З'ясуйте відмінність між наслідуванням та епігонством.
6. Визначте ремінісценції у біографічному романі про В. Стефаника «Троянда ритуального болю» С. Процюка.
7. Наведіть приклади сучасних пародій.
8. Чи актуальне нині травестування в літуратурі?

Література

Основним підручником для курсу є видання:

Білоус П. В. Вступ до літературознавства: Навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2011. 336 с.

Додаткова література

- Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. — Львів : Літопис, 1996. — 634 с.
- Арістотель. Поетика / Арістотель ; пер. Борис Тен. — К. : Дніпро, 1967. — 84 с.
- Баррі Пітер. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пітер Баррі ; пер. з англ. О. Погинайко. — К. : Смолоскип, 2008. — 360 с.
- Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Ролан Барт. — М. : Прогресс, 1989. — 615 с.
- Бахтин М. Эстетика словесного творчества / Михаил Бахтин. — М. : Искусство, 1986. — 445 с.
- Безпечний І. Теорія літератури / Іван Безпечний. — К. : Просвіта, 2009. — 388 с.
- Бердяев Н. Смысл творчества / Николай Бердяев. — Х., 2002. — 578 с.
- Бернадська Н. І. Композиція літературного твору / Н. І. Бернадська. — К. : КДУ, 1992. — 184 с.
- Біла А. Український літературний авангард: Пошуки, стильові напрямки / Анна Біла. — К. : Смолоскип, 2006. — 464 с.
- Бланшо М. Простір літератури / Моріс Бланшо ; пер. з франц. Л. Кононович. — Львів : Кальварія, 2007. — 272 с.
- Борев Ю. Эстетика / Юрий Борев. — М. : Изд. полит, лит., 1988. — 496 с.
- Буало Н. Мистецтво поетичне / Нікола Буало ; пер. М. Рильський. — К. : Мистецтво, 1967. — 130 с.
- Будний В. Порівняльне літературознавство / В. Будний, М. Ільницький. — К. : ВД «Киево-Могилянська академія», 2008. — 430 с.
- Веселовский А. Историческая поэтика / А. Веселовский. — М. : Наука, 1989. — 412 с.
- Вороний М. Театр і драма / Микола Вороний. — К. : Рад. письменник, 1989. — 354 с.
- Вступ до літературознавства. Хрестоматія / упоряд. Н. Бернадська. — К. : Освіта, 1995. — 312 с.
- Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский. — Ростов н/Д, 1998. — 480 с.
- Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика / Ганс-Георг Гадамер. — К. : Юніверс, 2001. — 288 с.
- Галич О. Теорія літератури / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв; за наук. ред. О. Галича. — К. : Либідь, 2001. — 488 с.
- Гегель Г.-В.-Ф. Эстетика : в 4-х т. / Георг-Вильгельм-Фридрих Гегель. — М. : Наука, 1968 — 1971.
- Гейзінга Й. Homo Ludens / Йоган Гейзінга. — К. : Основи, 1994. — 250 с.
- Гнатюк М. І. Іван Франко і проблеми теорії літератури / М. І. Гнатюк. — К. : ВЦ «Академія», 2011. — 240 с.
- Література Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ ст.) / Роман Гром'як. — Т., 1999. — 224 с.

- Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн / Тамара Гундорова. — К.: Критика, 2005. — 263 с.
- Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація / Тамара Гундорова. — К.: ЯВУ, 1997. — 297 с.
- Гуревич А. Категории средневековой культуры / Арон Яковлевич Гуревич. — М.: Искусство, 1984. — 350 с.
- Довгалевський М. Поетика (Сад поетичний) / Митрофан Довгалевський. — К.: Мистецтво, 1973.
- Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика / Володимир Домбровський. — Дрогобич: Відродження, 2008. — 488 с.
- Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко. — Львів: Літопис, 2004. — 364 с.
- Енциклопедія літературознавства: у 2-х т. / автор-уклад. Ю. Ковалів. — К.: ВЦ «Академія», 2007.
- Енциклопедія постмодернізму/за ред. Ч. Е. Вінквіта і В. Е. Тейлора; переклав з англ. В. Шовкун. — К.: Основи, 2003. — 603 с.
- Женнет Ж. Повествовательный дискурс // Женетт Ж. Фигуры / Ж. Женнет. — М.: Олимп, 1998. — С. 128—214.
- Жирмунский В. Теория стиха / Виктор Жирмунский. — Л.: Наука, 1975. — 378 с.
- Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія / Ніла Зборовська. — К.: «Академвидав», 2006. — 504 с.
- Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство / Ніла Зборовська. — К.: «Академвидав», 2003. — 392 с.
- Зубрицька М. Ното Legens: Читання як соціокультурний феномен / Марія Зубрицька. — Львів: Літопис, 2004. — 351 с.
- Іванишин В. П. Нариси з теорії літератури / В. П. Іванишин. — К.: ВЦ «Академія», 2010. — 256 с.
- Качуровський І. Метрика / Ігор Качуровський. — К.: Знання, 1994. — 118 с.
- Качуровський І. Строфіка / Ігор Качуровський. — К.: Знання, 1994. — 124 с.
- Качуровський І. Фоніка / Ігор Качуровський. — К.: Знання, 1994. — 128 с.
- Квіт С. Основи герменевтики / Сергій Квіт. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2003. — 192 с.
- Костенко А. З. Діалектика художнього образу / А. З. Костенко. — К.: Наук, думка, 1986. — 364 с.
- Костенко Н. В. Українське віршування ХХ століття / Н. В. Костенко. — К.: Либідь, 1993. — 232 с.
- Коцюбинська М. Література як мистецтво слова / М. Коцюбинська. — К.: Наук, думка, 1965. — 186 с.
- Література 333 Левчук Т. Естетика / Т. Левчук, В. Панченко, О. Оніщенко, Д. Кучерюк; за ред. Л. Т. Левчук. — 2-ге вид. — К.: Вища шк., 2005. — 432 с.
- Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Золоті литаври, 2001. — 636 с.

- Лессінг Г. Лаокоон, або Про межі малярства і поезії / Г. Лессінг; пер. Є. Попович. — К.: Мистецтво, 1968. — 290 с.
- Література. Теорія. Методологія / упоряд. та наук. ред. Данути Уліцької; пер. з пол. Сергія Яковенка. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. — 543 с.
- Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. і. Коваліва, В. і. Теремка. — К.: ВЦ «Академія», 2007. — 752 с.
- Лосев А. Ф. История античной эстетики / Алексей Лосев. — М.: Наука, 1992. — 648 с.
- Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения / Алексей Лосев. — М.: Мысль, 1982. — 623 с.
- Лотман Ю. М. Анализ поэтического текста / Юрий Лотман. — Л.: Наука, 1972. — 268 с.
- Макаров А. П'ять етюдів: Нариси з психології творчості / Анатолій Макаров. — К.: Рад. письменник, 1990. — 285 с.
- Маслюк В. П. Латиномовні поетики і риторики XVII — першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні / Віталій Маслюк. — К.: Наук. думка, 1983. — 358 с.
- Мелетинский Е. О литературных архетипах / Епизар Мелетинский. — М.: Наука, 1994. — 234 с.
- Мітосек З. Теорії літературних досліджень / З. Мітосек; пер. з пол. В. Гуменюк. — Сімф., 2003. — 407 с.
- Моклиця М. Основи літературознавства / Марія Моклиця. — Т.: Підручники і посібники, 2002. — 192 с.
- Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики / М. К. Наєнко. — К.: ВЦ «Академія», 2010. — 520 с.
- Наратологічний словник / уклад. О. Ткачук. — Т., 2005. — 184 с. Ортега-і-Гассет Х. Вибрані твори / Хосе Ортега-і-Гассет. — К.: Основи, 1994. — 420 с.
- Павличко С. Дискурс медернізму в українській літературі / Соломія Павличко. — К.: Основи, 1999. — 447 с.
- Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко. — К.: Основи, 2002. — 426 с.
- Парандовський Ян. Алхімія слова / Ян Парандовський. — К.: Дніпро, 1991. — 374 с.
- Пахаренко В. Основи теорії літератури : навч.-метод. посіб. / Василь Пахаренко. — К.: Генеза, 2009. — 296 с.
- Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? / Девід Перкінс ; пер. з англ. А. Іщенко. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2005. — 152 с.
- Поліщук Я. Література як геокультурний проект / Ярослав Поліщук. — К.: ВЦ «Академія», 2008. — 304 с.
- Література Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму : монографія / Ярослав Поліщук. — 2-ге вид. — Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. — 392 с.
- Потебня О. О. Естетика і поетика / Олександр Потебня. — К.: Наук. думка, 1991. — 316 с.

- Пропп В. Я. Морфология сказки / В. Я. Пропп. — М.: Наука, 1969. — 386 с.
- Пропп В. Я. Исторические корни волшебной сказки / В. Я. Пропп. — Л.: Изд. Лен. ун-та, 1986. — 365 с.
- Ритм, пространство и время в литературе и искусстве. — Л.: Наука, 1974. — 456 с.
- Роменец В. А. Психологія творчості / В. А. Роменець. — 2-ге вид. — К.: Либідь, 2000. — 288 с.
- Семенюк Г. Ф. Версифікація: теорія і практика віршування / Г. Ф. Семенюк, А. Б. Гуляк, О. Є. Бондарева. — К.: ВГЦ «Київський університет», 2008. — 304 с.
- Сидоренко Г. К. Від класичних нормативів до верлібру / Г. Д. Сидоренко. — К.: Наук, думка, 1980. — 248 с.
- Словник тропів і стилістичних фігур / автор-уклад. В. Святовець. — К.: ВЦ «Академія», 2011. — 176 с.
- Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства / А. Ткаченко. — К.: Правда Ярославичів, 1998. — 448 с.
- Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / Цветан Тодоров; пер. з франц. Є. Марічева. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. — 162 с.
- Уэллек Р. Теория литературы / Рене Уеллек, Роберт Пенн Уоррен. — М.: Наука, 1978. — 364 с.
- Ференц Н. С. Основы литературоведения / Н. С. Ференц. — К.: Знання, 2011. — 432 с.
- Фізер І. Психолінгвістична теорія літератури Олександра Потебні. Метакритичне дослідження / Іван Фізер. — К.: Обереги, 1996. — 192 с.
- Франко І. Із секретів поетичної творчості / Іван Франко. — К.: Рад. письменник, 1967. — 192 с.
- Фролова К. П. Цікаве літературознавство / К. П. Фролова. — К.: Рад. письменник, 1991. — 192 с.
- Хализев В. Е. Теория литературы / В. Е. Хализев. — 2-е изд. — М.: Высшая шк., 2000. — 398 с.
- Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. — К.: ВЦ «Академія», 2006. — 480 с.
- Шевчук В. Із вершин та низин / Валерій Шевчук. — К.: Дніпро, 1990. — 446 с.
- Яус Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / Ганс-Роберт Яус. — К.: Основи, 2011. — 624 с.